

Uorganisk kemi

14 1
02

17/09/2009

Uorganisk kemi 6

1

Grundstofferne periodiske system

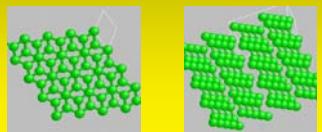
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
H																	He
Li	Be																
Na	Mg																
K	Ca	Sc	Ti	V	Cr	Mn	Fe	Co	Ni	Cu	Zn	Ga	Ge	As	Se	Br	Kr
Rb	Sr	Y	Zr	Nb	Mo	Tc	Ru	Rh	Pd	Ag	Cd	In	Sn	Sb	Te	I	Xe
Cs	Ba	La	Hf	Ta	W	Re	Os	Ir	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	Rn
Fr	Ra	**	Ac														
		Ce	Pr	Nd	Fm	Sm	Eu	Gd	Tb	Dy	Ho	Er	Tm	Yb	Lu		
		**	Gh	Pa	U	Np	Pu	Am	Cm	Bk	Cf	Ea	Fm	Md	No	Lr	

17/09/2009

2

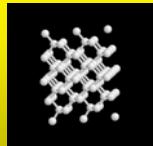
C

- Grafit

(lærebog fig 12.22)

- Diamant

17/09/2009

Uorganisk kemi 6

4

C

CO_2	CS_2	$\text{O}=\text{C}=\text{O}$	$\text{S}=\text{C}=\text{S}$
CO		$+\text{O}\equiv\text{C}^-$	
$\text{CO}(\text{NH}_2)_2$			
OCN^-	SCN^-	$\text{O}=\text{C}=\text{N}^-$	$-\text{S}-\text{C}\equiv\text{N}$
$\text{CH}_3\text{CS}(\text{NH}_2)$			
Na_4C	4Na^+	C^{4-}	
CaC_2	Ca^{2+}	$-\text{C}\equiv\text{C}^-$	
CN^-		$-\text{C}\equiv\text{N}$	

Uorganisk kemi 6

17/09/2009

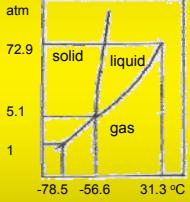
5

Carbondioxid

Fase diagram

Kritisk punkt (31.3°C , 72.9 atm)

Superkritisk CO_2 extraktion

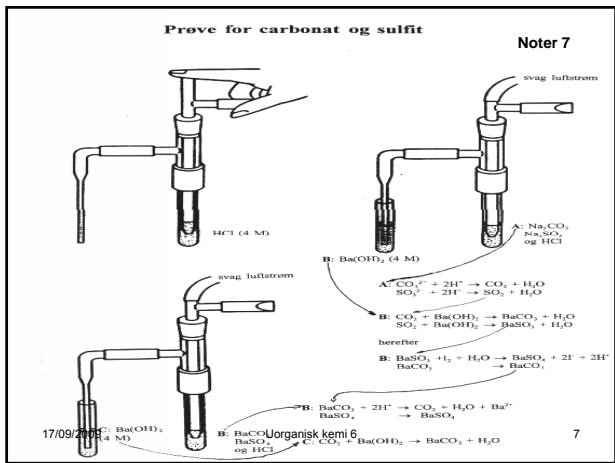

Se også fig. 12.31

Uorganisk kemi 6

17/09/2009

6

Si

Glas-tilstand

Glasætsning – mønstre og opvasker

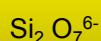
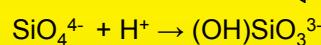
17/09/2009

Uorganisk kemi 6

8

Silikater

SiO_4 - tetraeder

17/09/2009

Uorganisk kemi 6

9

Silikat mineraler

SiO_4 - tetraeder

17/09/2009

Uorganisk kemi 6

10

Silikater, glimmer, lermineraler

Isostrukturel substitution

Mineraler
Ler (Al+Mg)

Anorthite
 $\text{CaAl}_2\text{Si}_2\text{O}_8$

Kaolinite Glimmer-type

17/09/2009 Uorganisk kemi 6 11

Ge, Sn, Pb ?

- Ge stort set som Si
- Tin og bly er mest metaller

øvelse 4

17/09/2009 Uorganisk kemi 6 12

Alkalimetaller

- Elektropositive metaller

Noter 24

Reduktion		
oxider spaltes ved opvarmning	oxider reduceres til metaller af hydrogen	
Au Pt Pd Ag Hg	Cu Bi As Sb Zn	Pb Sn Ni Co Cd Fe Cr Zn Mn Al Mg Na Ca Sr Ba K
Saltsædende vand	Saltsædende vand	Saltsædende vand
danner ikke oxidativer stabilitet		danner hydrogen med vand væddeløs (ext. under tryk)
Oxidation		danner hydrogen med gasser
danner oxider med oxygen		

17/09/2009 Uorganisk kemi 6 13

	Li	Na	K	Rb	Cs	Noter 45
Forekomst %	.007	2.8	2.6	.03	$7 \cdot 10^{-4}$	
Smeltpunkt/°C	180	98	63	39	29	
Densitet/g·cm ⁻³	0.534	0.968	.856	1.532	1.87	
Ionisationsenergi/kJ mol ⁻¹	517 7263	493 4540	416 3054	401 2650	373 2270	
Atomradius/Å	1.52	1.86	2.31	2.44	2.62	
E'/V	-3.02	-2.71	-2.92	-2.99	-3.02	
Hydratiseringsenthalpi M ⁺ /kJ mol ⁻¹	-515	-406	-322	-293	-264	
Ionradius for M ⁺ /Å	0.60	0.98	1.33	1.48	1.74	
Ion potentielle (q/t)	1.67	1.05	0.75	0.68	0.57	
Ionmobilitet /10 ⁸ m ² s ⁻¹ V ⁻¹	4.0	5.2	7.6	8.1	8.1	
Flammefarve	rød	gul	blåviolet	rød	rød	
Lewis-syre	hård	hård	hård	hård	hård	14

Atomradius

Chapter 12.4: Crystal structures

- Alkalimetall: BCC 8:8

- Na

$$4r = \sqrt{3} \cdot a$$

$$a^3 = \frac{M_{Na}}{d_{Na} \cdot N_A} \cdot \frac{2\text{Na-atomer}}{\text{enhedscelle}}$$

$$a = \sqrt[3]{\frac{23.09 \cdot gNa}{molNa} \cdot \frac{cm^3}{0.968 \cdot gNa} \cdot \frac{molNa}{6.022 \cdot 10^{23} \cdot Na\text{-atomer}} \cdot \frac{2 \cdot Na\text{-atomer}}{\text{enhedscelle}} \cdot \left(\frac{10^8 \text{ \AA}}{cm}\right)^3}$$

$$r = 1.857 \text{ \AA}$$

Sammenlign fig. 8.4 (1.86 Å)

17/09/2009 Uorganisk kemi 6 15

Li, Na, K

- Letopløselige salte.
- Identifikation:
- Li₃PO₄
- NaSb(OH)₆ skurestreber (H⁺, Li⁺!)
- K₂Na[Co(NO₂)₆] orange (NH₄⁺)

17/09/2009 Uorganisk kemi 6 16

Krystallinske stoffer

Chapter 12.4: Crystal structures

- Alkalimetall: BCC 8:8
- CsCl
- NaCl

$$2r_{\text{blå}} + 2r_{\text{rød}} = a$$

$$a^3 = \frac{M_{\text{NaCl}}}{d_{\text{NaCl}} \cdot N_A} \cdot \frac{4 \cdot \text{NaCl-enh}}{\text{enhedscelle}} \quad (\text{se fig. 12.21})$$

$$a = \sqrt[3]{\frac{58.44 \cdot g\text{NaCl}}{2.165 \cdot g\text{NaCl}} \cdot \frac{mol\text{NaCl}}{6.022 \cdot 10^{23} \cdot \text{NaCl-enh}}} \cdot \frac{4 \cdot \text{NaCl-enh}}{\text{enhedscelle}} \left(\frac{10^8 \text{\AA}}{cm} \right)^3$$

$$r_{\text{blå}} + r_{\text{rød}} = 2.82 \text{\AA}$$

Sammenlign fig. 8.8 (0.98\AA+1.81 \text{\AA})

17/09/2009 Uorganisk kemi 6 19

Krystalopbygning af salte

CsCl MgO ZnS

8:8
 $r_{\text{Cs}}:r_{\text{Cl}} > 0.732$

6:6
 $r_{\text{Mg}}:r_{\text{O}} > 0.414$

4:4
 $r_{\text{Zn}}:r_{\text{S}} > 0.225$

Se fig 12.20 og 12.21

17/09/2009 Uorganisk kemi 6 20